

25.02.2021

POL-2020-86659

Jakelun mukaan

SMDno-2019-1943

Hämeen poliisilaitoksen lausunto liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelman luonnoksesta vuosille 2021-2024

Hämeen poliisilaitos on tutustunut toimenpideohjelman luonnokseen ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Toimenpideohjelma on erittäin tervetullut ja odotettu liikenteenvalvontaa kokonaisvaltaisesti katsova ohjelma. Toimenpideohjelmassa on ansiokkaasti lähestytty aihetta käytössä olleiden tilasto- ja tutkimustietojen pohjalta. Toivottavaa on, ettei toimenpideohjelma tai sitä seuraavat toimenpiteet tule nojaamaan liikaa Poliisiammattikorkeakoulun Vesa Huotarilla teettämään vaikuttavuustutkimukseen. Nopeasti tehty tutkimus pohjautuu pitkälti suhteellisen vanhaan aineistoon sekä tutkimuksiin mitkä on pitkälti tehty täysin Suomesta, niin lainsäädännöllisesti kuin liikennekulttuurin osalta, poikkeavassa ympäristössä.

Toimintaohjelma varsinaisiksi tavoitteiksi mainitaan maastoliikenne ja maantieliikenne. Hämeen poliisilaitoksen näkemyksen mukaan toimintaohjelmassa tulisi käsitellä myös vesiliikenteen osuutta. Varsinkin sisävesillä poliisi on ainoa viranomainen, joka valvoo vesiliikennettä ja siitä syystä asia tulisi nostaa esiin poliisin toimenpideohjelmassa. Viime vuoden aikana on erilaisia vesikulkuneuvoja myyty ennätystahtiin, mikä tulee mitä luultavammin näkymään lisääntyvänä vesiliikenteenä, lisääntyvinä onnettomuuksina sekä ruorijuopumuksina ja sen myötä lisääntyvänä valvonnan tarpeena.

Tieliikenteen osalta tulee painopiste kasvamaan kevyessä liikenteessä ja sen valvonnassa. Erityisesti tämä korostuu isoissa kaupungeissa ja niiden ympäristössä. Asia on huomioitu toimenpideohjelmassa kohdassa 7.3.1.6. Lähinnä tulevaisuuden haaste tulee kuitenkin olemaan se, miten poliisi valvoo esimerkiksi ylinopeutta ajavia sähköpyöräilijöitä tai massana liikennesääntöjä rikkovia jalankulkijoita. Jo tällä hetkellä tiedetään, että suuri osa kevyen liikenteen loukkaantumisista ei tule poliisin tietoon tai tutkintaan.

Tulevina vuosina on todennäköistä, että erilaiset sähkökäyttöiset kulkuneuvot lisääntyvät. Kulkumuotojen muutoksella tulee olemaan myös vaikutus poliisin valvontatyöhön. Samoin tulee olemaan mahdollisesti tilanne erilaisten päästöasioiden tiimoilta ja mahdollisten liikkumisrajoitusten osalta mm kaupunkien keskustoissa. Muun muassa molemmat edellä mainitut asiat edellyttävät aiempaa voimakkaampaa yhteistyötä ja mukana oloa lainsäädäntö työssä. Paikallisella tasolla poliisin ja eri viranomaisten yhteistyö tulee olemaan aiempaa merkityksellisempää. Luodaan yhdessä mm infraa

minkä valvonta tarve on vähäinen ja tarpeen vaatiessa toteutettavissa käytävissä olevalla resurssilla. Aihetta on käsitelty otsikon Yhteistyöhakui-suus alla, mutta mitä se tarkoittaa konkreettisesti tulevaisuudessa, jää vielä auki.

Kaiken onnistuneen valvonnan perustana on osaava henkilöstö, on ky-seessä sitten automaattivalvonta tai tilanne missä asiakas kohdataan. Toi-menpideohjelmassa on asiasta ainoastaan maininta 7.2.2 Osaamisen var-mistaminen. Viimeaikaiset muutokset Tieliikennelaissa, eri järjestelmissä, tekniikan lisääntymien (mm Revika), valvontakaluston muutokset, koronan aiheuttama koulutusvaje ja monet muut syyt puoltaisivat toimenpideohjel-maan laajempaa käsittelyä sen osalta, miten toimenpideohjelmasta selvi-tään koulutetulla ja osaavalla henkilöstöllä. Eriyksen kriittinen tilanne on raskaan liikenteen ja niiltä osin myös harmaan talouden torjunnan osalta, kun se koskee kuljetusalaa.

Tulevaisuuden haaste tulee olemaan ylipäättään henkilöstön löytäminen tiettyihin valvontatehtäviin. Aiemmin vallalla ollut ajatus siitä, että kaikki kenttätöitä tekevät poliisit pystyvät tekemään myös kaikki toimet liikenteen-valvonnan osalta, tulee saattaa tulevaisuuteen katsovassa toimenpideoh-jelmassa uudelleen arvioitavaksi. Osaamisvaateet ovat jo muuttuneet ja muuttuvat edelleen vaativampaan suuntaan, kuten raskaan liikenteen val-vonnan osalta on jo havaittu. Poliisihallitus on erilaisin määräyksin ottanut aiemmin kantaa HTVn muodossa monien asioiden tärkeyteen. Samaa toi-voisi myös liikenteen parissa toimenpideohjelmalta tai myöhemmässä vai-heessa Poliisihallitukselta. Liikenteenvalvonnan toimenpideohjelma voisi myös pitää sisällään arvioita siitä millaisella resurssilla ja HTV määrällä on mikäkin tavoite saavutettavissa ja huomion kiinnittämistä asiaan liittyvään rekryointiin. Kyse on ylipäättään liikenteen valvonnan arvostuksesta yhteis-kunnallisesti ja poliisin sisällä. Seuraava haaste on pitää liikenteenvalvon-nan parissa työskentelevien henkilöiden osaaminen riittävällä tasolla toi-menpideohjelman ja erilaisten kansainvälisten tai kansallisten velvoitteiden mukaisesti. Hämeen poliisilaitos toivoo tätä osa-aluetta käsiteltävän luon-nosta laajemmalla tasolla.

Toimenpideohjelmassa on valittu keskeiset vaikuttavuuskohteet. Kaikki koh-teet ovat tärkeitä. Vaikuttavuuskohteiden tulee näkyä jatkossa myös koh-dennettuna Poliisihallituksen koordinoimassa vuosittaisessa teemavalvon-tasuunnitelmassa. Ellei toimenpideohjelmassa oteta kantaa vaikuttavuus-kohteiden parissa työskentelyyn ja priorisointiin, tulee sen tapahtua viimeis-tään Poliisihallituksen jalkauttaessa toimenpideohjelmaa. Kaikkeen ei ny-kyinen poliisin resurssi riitä, jolloin toimenpideohjelman tavoite jää käytän-nössä toteutumatta.

Apulaispoliisipäällikkö

Tero Seppänen

Ylikomisario

Jouni Takala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 25.02.2021 klo 10:56. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Poliisitarkastaja Jari Pajunen
Sisäministeriö, kirjaamo